1882 od. 4. č. 2310, norm. věst. kus 39 č. 113) totéž ustanovení, jaké pojato do § 1. odst. 2. cit. zák. z r. 1885. Byl tedy v čase státního převratu právní stav ten, že omezení občanské způsobilosti k právům a právním činům jakožto následek trestního odsouzení trval při ztrnulosti bývalého společného zákonodárství pouze pro ty příslušníky branné moci, kteří odsouzeni byli soudem společného vojska. Poněvadž pak pro brannou moc čsl. republiky odstraněn byl rozdíl mezi stálým vojskem a zeměbranou, jsa překonán jednotností této branné moci, a poněvadž § 2. zák. ze dne 2. listopadu 1918 č. 9 sb. z. a nř. výslovně ustanovil, že rozdíl mezi orgány společného vojska a zeměbrany, k trestnímu stíhání povolanými, přestává, nutno za to míti, že nejpozději dnem 4. listopadu 1918 jako dnem působnosti posléz řečeného zákona předpis § 544 obč. z. a § 208. a) až c) voj. trest. zák. pozbyl ve státním území čsl. republiky působnosti, ježto rozdílu mezi společným vojskem a zeměbranou více není a bylo by protismyslným, by zaostalost dualistické soustavy bývalého rak.-uher. mocnářství byla nyní dokonce rozšířena na celou brannou moc čsl. republiky, tedy i na ty její příslušníky, pro něž by dříve jakožto příslušníky zeměbrany byla neplatila, jsouc odstraněna zákonodárstvím i té i oné poloviny, pokud právě měla ruku volnou. — Vychází-li se z vylíčeného právního názoru není ovšem zůstavitelčin syn z účasti vyloučen.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 7. července 1920 čj. R I 435/20-1. *Schin.*

Právo žalobní z důvodu rozluky dle § 13. lit. e) pomine odpuštěním dle § 14. lit. c), uplyne-li delší doba. Zhýralý život se vztahuje jen na přítomnost (slova „vede-li"). Manželství lze rozloučiti též pouze pro hluboký rozvrat.

Manželka žaluje nezvěstného manžela o rozluku; jako důvody uvádí zlé nakládání (lit. e), zhýralý život (lit. f), rozvrat manželský (lit. h) a konečně nepřekonatelný odpor (lit. i). Manželství bylo uzavřeno v roku 1883 a manžel opustil svou manželku v roku 1888; manželka ani nežádala ani nežalovala o rozvod a teprve zákona o rozluce použila k úplné rozluce.

První stolice vyhověla žalobě a prohlásila manželství to za rozloučení z viny manželovy z důvodů všech v žalobě uvede-

ných. Druhá instance potvrdila sice první rozsudek, avšak vyslovila rozluku pouze z důvodu lit. e) (pro zlé nakládání) a lit. h) (pro rozvrat), naproti tomu škrtla důvody rozluky zhýralého života a nepřekonatelného odporu z těchto důvodů:

Odvolání obhájce svazku manželského jeví se však býti oprávněným, pokud se obrací proti tomu, že prvý soud manželství žalobkyně a žalovaného rozloučil též v důvodů § 13 lit. f) a i) shora uvedeného zákona, neboť pro nepřekonatelný odpor manželství rozloučiti lze jen, p ř i p o j í-l i se k žádosti za rozluku i druhý manžel, což se v našem případě nestalo; co se však týče zhýralého života, právem připomíná odvolatel, že dokázáno není, že žalovaný ještě v čas žaloby takový život vedl, což však žalobkyně učiniti se nepokusila. Že zákon vyžaduje k rozloučení manželství, aby žalovaný manžel ještě v poslední době zhýralý život vedl, vychází ze znění dotyčného ustanovení § 13 citovaného zákona, »vede-li zhýralý život«. Nestačí tedy, že žalovaný vedl zhýralý život před 31 lety.

Důvody: § 13 lit. f) a i) shora uvedeného zákona byly tudíž soudem první stolice v tomto případě neprávem jako důvody rozluky uvedeny.

Ježto však tu jsou důvody rozluky dle § 13 lit. e) a h) bylo odvolání vyhověti a rozsudek prvé stolice potvrditi.

I n e j v y š š í s o u d potvrdil rozluku manželství, avšak pouze pro hluboký rozvrat (lit. h), kdežto proti důvodu rozluky pro zlé nakládání vyslovil se z následujících příčin:

Pokud se týče uplatňovaného důvodu rozluky opětovného urážení na cti a častého zlého nakládání, jest míti nepochybně za to, že žalobkyně propustivši žalovaného před 31 lety bez jakékoliv námitky do ciziny, dala na jevo, že pro t o t o j e d n á n í nechce podniknouti proti němu ani cestou civilní ani trestní žádných kroků, že mu je tedy odpustila (§ 863 obč. z.). To dlužno usuzovati tím spíše, že po dobu 31 let také skutečně v tom směru ničeho nepodnikla. Pominulo tedy v t o m t o směru právo žalobní odpuštěním po rozumu § 14 lit. c) zákona ze dne 22. května 1919 č. 320 sb. z. a nař., a je proto zbytečno zabývati se otázkou, zda pominulo i promlčením.

Nelze však dáti za pravdu dovolání, pokud ve příčině důvodu rozvratu manželství uvádí, že dlužno míti za to, že žalobkyně žalovanému odpustila, což odvozuje se z toho, že okolnosti, které dle názoru obou nižších stolic důvod ten zakládají, sběhly se již před 31 lety a že žalobkyně před účinností zákona ze dne 22. května 1919 č. 320 sb. z. a nař. z tohoto důvodu o rozvod

manželství nežalovala. V té příčině poukazuje se na případné důvody obou nižších stolic a dodává se, že není zákonného předpisu, který by ukládal manželi, jenž z důvodu rozvratu manželství se domáhá rozluky manželství, za povinnost, žalovati na rozvod manželství do jisté doby pod následky této domněnky a z pouhého fakta, že žalobkyně tak do platnosti zákona rozlukového neučinila, toho právem usuzovati nelze, zvláště když nebyly uvedeny jinaké okolnosti, které by úsudek takový odůvodňovaly (§ 863 obč. z.). Poukazuje-li dovolání v souvislosti se svými vývody o domněnce, že žalobkyně žalovanému odpustila, na možnost, že od té doby, co žalovaný odejel do Lipska, vede život pořádný, nemá to k otázce odpuštění pražádného vztahu. Zvláště když i v tom směru určitých skutečností neuvádí.

Slušelo tedy, poněvadž důvod hlubokého rozvratu jako důvod rozluky manželství trvá, dovolání obhájce svazku manželského jako bezdůvodné zamítnouti.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 19. října 1920, č. j. Rv 192/20.

Dr. Feigl.

Obhájce svazku manželského nemusí se dovolati ve sporu o rozluku.

Ve sporu o rozluku podal obhájce svazku manželského revisi, odvozuje tuto povinnost z posl. odstav. § 13 zák. o rozluce z 22. května 1919 č. 320, dle kteréhožto ustanovení se má postupovati ve sporech o rozluku podle předpisů v řízení o neplatnost manželství.

Avšak nejvyšší soud rozhodnul, že obhájce svazku manželského nebyl vzhledem k ustanovení § 18 dvor. dekretu ze dne 23. srpna 1819 č. 1595 sb. zák. s. a § 16 nař. min. spravedlnosti z 9. prosince 1897 č. 283 ř. z., zákonem zavázán podati dovolání, poněvadž tu nešlo o neplatnost manželství, nýbrž o rozluku; ježto však opravný prostředek přece podal a ve věci samé provedl, bylo mu přisouditi náklady spisu dovolacího podle § 1 zák. ze dne 2. února 1909 č. 24 ř. z.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 30. června 1920, č. j. Rv 117/20/1.

Dr. Feigl.
